

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacræ Theologiæ Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Disseritvr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 10. Quousque sit possibile, aut etiam de facto detur in Deo
imperium voluntatis reflexum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](#)

dum tendendi æquivalenter tantum disiunctuum, formaliterque conditionatum, quem explicimus. Ergo alium proprium modum tendendi habet disiunctuum formaliter. Maior supponitur ut certa. Minor autem probatur. Nam, cum Petrum habere valetudinem, si illa non caret, & carere valetudine, si illam non habet, idem sit, ac, Petrum habere valetudinem, si habet, & carere illa, si caret; dictus Dei actus est huiusmodi, *Volo, ut Petrus habeat valetudinem, si habet, et illa caret, si caret;* atque adeo nigerius. Respondeo, Deum in valetudinem Petri, vel eius carentiam, per actum desideri ferri non posse, quia tale disiunctum obiectum necessarium est: & Deus nequit desiderare id, quod alias est necessarium, ut supra statu quest. 5. proposit. 5. Complacere autem Deum alter, quam per desiderium, de eo, quod Petrus valetudinem habeat, si habet, & non habeat, si non habet, nihil est quod vetet: quia talis conditionata complacencia nec est nugatoria, nec ullam aliam imperfectionem dicit repugnante m. Deo.

¹³² Secundò opponitur. Modus tendendi disiunctius; volo A, vel B, non attingit bis A, & bis B, sed semel quodlibet, ut experientia probat. Sed modus tendendi conditionatus; volo A, si non detur B, & B, si non detur A; bis attingit A, & bis B, ut constat. Ergo sunt modi inter se diversi. Respondeo, concedendo totum in nobis pro statu praesenti, ubi solum experientia habet locum; negando verò maiorem, atque adeo & consequens in Deo. Quis responso constat ex dictis.

Propositio 2.

¹³³ Intra quodus genus ceterorum actuum voluntatis Deo possibilium tam prosequutionis, quam fugæ actus ex parte obiecti disiunctui æquivalenter dari possunt. Secus disiunctui formulariter.

Posterior pars propositionis ex dictis circa precedentem est nota. Prior autem ostenditur. Quia, ut supra quest. 8. proposit. 8. monstratum est, intra quodus genus actuum voluntatis Deo possibilium actus ex parte obiecti conditionati dari possunt. Et actus ex parte obiecti disiunctui æquivalenter reuera, & formaliter sunt conditionati, uti explicavimus. De facto autem dabuntur in Deo huiusmodi actus, prout ipsi fuerit honestissimum, ut sepe est in simili repositum.

QVAE STIO X.

Quousque sit possibile, aut etiam de facto detur in Deo imperium voluntatis reflexum.

¹³⁴ Imperium voluntatis reflexum dicitur affectus ille, qui per modum desiderij tendit in aliud actum eiusdem voluntatis, ad eumque eliciendum mouet, inducitur voluntatem ipsam. Vnde tot

modis, quot desiderium diuidi potest, nempe in imperium efficax, & inefficax; in conditionatum, & absolutum; in determinatum, & vagum, seu disiunctuum, &c. De quibus differentijs actum est supra quest. 1. Nunc de absoluto, & efficaci est nobis agendum potissimum; tametsi de aliis non nihil tangemus ad extremum. Ese autem illud possibile in voluntate creata supra disput. 30. quest. 12. ostendimus cum sententia communis contra Vazq. singulariter opinantem, voluntatem titulò potentia libera immediatè tibi ipsi imperare non posse. De quo ibi plura, que ad rem videnda, & in praesenti supponenda. Posito autem, quod tale imperium in voluntate creata possibile sit; in voluntate quoque diuina possibile esse, plerique Theologi recentiores potius supponunt, quam examinant. Imo nonnulli videantur supponere, nullum actum de suo liberum voluntaris diuina possibile esse, qui per reflexum alium imperari non possit. Quo progressionem infinitam imperiorum reflexorum possibilem videntur admittere, tacite saltet.

Propositio 1.

Deus per imperium reflexum absolu-¹³⁵ tum, & efficax aliquos actus sua voluntatis imperare valet.

Quoniam huiusmodi imperium & utile, & honestum, & immune ab omni imperfectione esse potest. Ergo non est, cur repugner Deo. Potest enim utile esse, immo & necessarium ad ordinandum actum imperatum in finem, sive in motuum, in quod non ordinatur ille natura sua, quia ordinatio sepiissime erit honesta. Ut, si Deus reflexè velit, g. amare homines amore stricto, & puræ amicitia eo fine, ut ab eis obtineat laudem, aut gratiarum actionem. Similiter, si velit reflexè odisse peccatum, & gaudere de honestate virtutis, ut videant homines, quibus affectibus prosequatur ipse malitiam, & honestatem mortuum. Et vniuersitatem, si velit actum quemvis unius virtutis internum, ad finem, sive motuum alterius virtutis ordinare, ad quod ille natura sua ordinatus non est. Huiusmodi quippe ordinationes, per se patet, honestas esse: neque ullam imperfectionem praे se ferre. Esse autem ad eas imperium reflexum non solum utile, sed necessarium, inde constat; quia ordinatio actum ad finem, sive motuum, ad quem ipse nec proxime, nec remotè referunt sua natura, solus imperij reflexi est. Quandoquidem, præter imperium reflexum, nullus est actus potens mouere voluntatem, qualiter ad ordinationem requiritur, ad actum non relatum intrinsecè vel proxime, vel remotè ad motuum mouentis, iuxta doctrinam, quam dabimus agentes de fine in Tractatu de Prouid. Vbi electiones, quas materiales appellant, reieciemus.

Propositio 2.

Progressio infinita imperiorum effi-¹³⁶ cacious, quorum primum per secundum, secundum per tertium, & ita deinceps imperentur, aut imperari possint, diuinæ voluntati repugnat.

Vvv Ita.

Itaque non solum quoad denominationem, sed etiam quoad entitatem repugnant in Deo huiusmodi imperia infinita. Quod repugnat quoad denominationem probatur primò; quia in nullo genere est possibilis progressio infinita causarum, quarum una per aliam, & hæc per tertiam, & ita deinceps causentur, quin sit peruenire ad aliquam, quæ prima sit totius seriei, ut tom. I, disp. 13, q. 7, monstratum est. Constat autem, si Deus unum imperium per aliud, & hoc per tertium, & ita sine fine imperaret, fore infinitam seriem causarum, quin peruenire esset ad primam; quia omne imperium causa est moraliter influens in actum imperatum, ut liquet. Secundo probatur; quia, cum imperium efficax, de quo agimus, tollat libertatem actus imperati, ut modò probatum suppono ex dictis disp. 30, q. 12. Si imperiorum esset in Deo infinita progressio, nullum eorum euerteret liberum contra suppositum questionis: quia nullum esset, cuius libertas per aliud prius non auferretur. Quo fieret, ut nec tota eorum collectio, nec actio externa ab ultimo imperio promanans esset Deo libera. Quod est absurdum.

Iam vero, quod infinita imperiorum efficacium progressio adhuc quoad entitatem non datur in Deo, ut, uno eorum quoad denominationem concepto, posse Deus aliud, & aliud sine fine concipere; inde porro si est probandum; quia sequeretur, dari defacto in Deo seriem infinitam omissionum, quarum prima à secunda, secunda à tertia, & ita deinceps causarentur. Quod esset recidere in seriem causarum infinitam numerus, reiectam. Id autem sequi sic ostendo. Imperium secundum tollit libertatem ad primum, & tertium ad secundum, &c. Ergo omissione imperii primi supponit tanquam causam sui omissionem secundi, & omissione secundi omissionem tertij, &c. Nam ut universaliter est demonstratum dicta disp. 30, q. 5, & n. 143, & q. 10, & n. 492, quoties aliquid tollit libertatem ad actum, non potest non eius carestia pertinere ad libertatem proximatum: actus tum omissionis eius, nec potest non subinde, quando actus omittitur, in omissionem ipsam influere. Secundò probatur idem ipsum. Nam, si infinita imperia subordinata quoad entitatem in Deo darentur, etiam quoad denominationem dari possent contra doctrinam nuper statutam: quia nullum esset, quod non posset virtualiter elicere à Deo, ut ipsum denominaret voluntem: nulliusque denominatio aliorum denominationibus opposita esset: atque ita integra denominationum multitudo posset à Deo simul poniri. Nam, ut ex doctrina de infinito praedita dispensatione constat, omnis multitudo infinita entium alias seorsim possibilium, & inter se non oppositorum, simul à Deo potest poniri, seu existentia donari. Tertiò probati potest. Quia tota imperia efficacia subordinata aliunde, quam ab infinitate, repugnant Deo, ut constabit ex propositione sequente.

Propositio 3.

133 Non solum infinita, sed magna etiam multitudo imperiorum efficacium ita ordinatè supra se reflectentium, ut primum per secundum, secundum per tertium, tertium per quartum, & sic deinceps imperentur, omnino est impossibilis Deo,

Quoniam huiusmodi imperiorum longa progressio vel in nobis (necum in Deo) esset futilis, & nugatoria. Quis enim non ridetur eum, qui ita decerneret; volo velle velle velle velle velle velle velle velle velle dare Petro librum? Ratio à priori. Quia frustra, & consequenter irrationaliter sunt per plura, quæ per pauciora æquè bene fieri possunt. Cum ergo Deus per pauca quædam reflexa imperia æquè bene, immo multò aptius consequi possit, quæcunque per plura esset consequiturus frustranè; atq; adeo irrationaliter plura multiplicaret: quæ proinde multiplicatio prorsus repugnat Deo; ut pote cui repugnat irrationaliter operari. Etenim imperium reflexum in Deo aliam honestam utilitatem non videatur secum adferre, praterquam ordinare actum imperium ad motuum ipsi extrinsecum, quando id est expediens, & consentaneum; ut saepe est, iuxta doctrinam prop. I. Ad hoc autem minus prætandum, nunquam non erit impertinentis longa imperiorum series: quia semper per pauca imperia poterit æquè bene, & longè expeditius præparari, quod erat præstandum per plura. Ponamus enim oportere, quod actus directus de obiecto externo per imperium referatur ad motuum A, quod suā naturā non resipicit: demusque, si vis, ratiū expediens esse, ut primum imperium per secundum referatur ad motuum B. Certè si iterum progrederis, futilis, & nugatoria siet progressio. Nam, si dixeris expediens esse, quod imperium secundum per tertium referatur ad motuum C, & tertium per quartum ad motuum D, & sic deinceps. Ego dicam, satius, esse ponere locū imperii secundi alium intrinsecè respiciens omnia motiva. Per hoc enim solum præstabilitur longè expeditius, quicquid præstandum prætendebas per eam longam progressionem. Que proinde supereruacanea, atque adeo aliena à ratione censa est.

Inferes tamen. Ergo pariter dici poterit, loco 13 actus directus de obiecto externo posse alium eundem obiecti ponit intrinsecè respiciens etiam motuum primi imperij quo è medio tollitur nomine imperium diuinum tanquam supereruacaneum. Nego consequentiam. Quia saepe oportet, ut actus directus unicum solum motuum intrinsecum habeat proprium eius virtutem, ad quam spectat: quia sic est magis astimabilis, ut in actibus puræ amicitia, puræ libertatis, & puræ misericordiae cernere licet. Sepe etiam expeditus talis actus ad alium motuum extrinsecum referatur: quod sine imperio reflexo fieri non potest. Vnde actus directus unius motu, & imperium eius reflexum alterius motu saepe habent diversam astimationem moralē, ac actus directus complectens utrumque motuum. Quo fit, ut hunc solum æquè bene nequeat prestat, quod per illos duos præstatur. At plura imperia diuersorum motuum subordinata super primum necunde sunt astimabiliora, quam solum suā naturā complectens ea omnia motus longèque aptius, & expeditius per hoc solum præstatur, quidquid per illa omnia præstari potest, ut perpendenti notum fiet. Vnde etiam omnium multiplicatio superflua, & dissimilatio ratione est, ut dicebamus. Adde, quoties per unicum actum directum æquè bene secundum moralē astimationem potest præstari, quidquid per directum simul, & reflexum præstari potest, ut saepe contingat, vel primum etiam actus directi imperium censendum esse supereruacaneum; atque

Disp. 34. De vari. & pass. actu diui. volunt. Q. II. 523

atque adeo illud in tali casu Deo esse impossibile. Cui prorsus repugnat actus superflutus, & otiosus.

140 Ex quibus omnibus tandem concluditur, ita esse in multis casibus Deo possibile imperium efficax reflexum, ut etiam in alijs casibus illud ipsi repugnet. Huiusmodi autem discretio iudicio prudentis facienda est. Qui, pensatis omnibus, quo casu tale imperium ratione consentaneum sit, & quo dissentaneum, dijudicabit, ut inde perget ad iudicandum, quo casu sit Deo possibile, quo vero impossibile.

Propositio. 4.

141 Etiam sunt possibilia Deo imperia, absoluta simplicia: necnon conditionata, & disiunctiva aequivalenter tum simplicia, tum efficacia. In nullo tamen horum generum possibilis est longa progressio, ne-dum infinita, imperiorum.

Prima propositionis pars inde probanda venit. Quia ex una parte intra quodvis istorum generum sunt Deo possibles actus voluntatis directi, ut ex dictis in precedentibus constat: ex alia vero reflexi, quos vocamus imperia, honestam virilitatem ab omni imperfectione immunem possunt habere in Deo iuxta dicta circa proposit. 1. Secunda autem propositionis pars ex dictis circa proposit. 2. & 3. facile venit inferenda. Facileque subinde ex illis inferri potest ab unoquoque. Quenam autem istorum omnium imperiorum defacto reperiantur in Deo, per regulam sa-pissime tactam de modo operandi Dei honestissimo dijudicandum est.

QVAESTIO. XI.

Quenam alia queri soleant, aut etiam possint circa actus diuina voluntatis.

142 **S**Vb hoc vniuersali questionis titulo quæstiunculas aliquot propomemus, breuiterque, prout earum materia postulat, resoluemus: quæ vel communiter agitari solent, vel agitari possunt, maioriisque ex parte spectant ad passiones, seu affectiones vel metaphysicas, vel physicas actuum diuinæ voluntatis.

Primò enim queritur. Quid sit voluntas signi, & quid voluntas beneplaciti: in quas voluntate Dei (quæ voluntas hic appellatur) celebri distinzione diuiditur à Theologis cum Magist. in 1. dist. 45. & 46. & S. Th. 1. p. q. 19. art. 11. & 12. Dico cum communī, voluntatem signi volitari, quæ revera non est in Deo; tribuitur tamen illi; quia signum aliquod externum datur, quod eam denotare solet, præsertim in nobis. Sic Deo patienti peccata ira, qualis nostra est, & ipse non habet, solet attribui. Sic ipsis aliquid præcipienti, vel comminanti voluntas de obiecto præcepti, vel comminationis, quam sepe non habet, tribuitur, ut videri est in præcepto imposito Abrabæ de immolatione filij, & in com-

minatione facta per Ionam de subversione Nineve: de quibus Deus voluntatem non habuit, sed tem absolute efficacem, prout denotabant verba, &c. Voluntas autem beneplaciti dicitur, qua Deus revera vult aliquid, vel illud amat, vel in eo complacet quoquo modo. Sed est aduentum, semper, cum dari dicitur voluntas signi, dari in Deo voluntatem beneplaciti, qua Deus causat ipsum signum, licet nec detur ea voluntas, quam signum denotat, nec illa alia de illius obiecto. Quo aliquorum Theologorum componitur, celsatque dissidium: alijs negantibus, & affirmantibus alijs, voluntatem signi semper ferre voluntatem beneplaciti secum coniunctam. Nam, neque negantes negant illam à qua procedit ipsum signum: neque affirmantes affirmant aliam.

Secundò queritur. Quid sibi velit illa alia celebris divisione voluntatis Dei in antecedentem, & consequentem. Quam cum S. Th. 1. p. q. 19. art. 6. q. 23. de Verit. art. 2. & alibi tradunt communiter Theologi desumptam ex Chrysost. Homil. 1. in Epist. ad Ephel. & Damasc. lib. 2. Fidei, & in Dialog. contra Manich. alijque Patribus. Dico, eam non eodem modo ab omnibus explicari. Nam quidam, arbitrantes voluntatem tantum signi esse eam, qua Deus vult, omnes homines talios fieri, voluntatem signi antecedentem, voluntarem autem beneplaciti consequentem esse, dixerunt. Sed hi communiter rejiciuntur. Alij voluntatem antecedentem appellant in Deo eam, quæ absolute est inefficax; eam autem consequentem, quæ efficax, & absolute est. Alij volunt, ut solum vocentur voluntas antecedens, & consequens, quæ in obiecta opposita tendunt; prior quidem inefficaciter; posterior efficaciter; vti Volitio saluandi omnes, & volitio dammandi Reprobos. Ceteras autem Dei voluntates nec antecedentes esse propriæ, nec consequentes. Alij denique voluntatem antecedentem dicunt, quamcumque Deus ex se concipit circa obiectum spectatum secundum se, independenter ab operibus creaturarum. Consequenter vero, quam Deus concipit, capta occasione ab operibus creaturarum, præser-tim liberis, de obiecto scilicet prout supponente, vel connotante opera ipsa. Qui modus loquendi & aptior, & communior ceteris, & sanctis Patribus conformior procidubio est. Iuxta quem tum voluntas antecedens, tum etiam consequens vel efficax, vel inefficax esse potest, ut satis notum est. De quibus scribentes suis videri possunt Vazq. 1. p. disp. 83. cap. 3. Soar. lib. 3. de Attrib. cap. 8. Ruiz de Volunt. disp. 19. & 20. Gran. tract. 5. disp. 1. Albeda 1. p. q. 19. disp. 56. Ioan. à S. Thoma disp. 5. art. 8. Felix de Volunt. cap. 5. diff. 2. & Alij. Mihi enim hæc non vacat in hisce de nomine contraversijs.

Tertiò queritur. An amor, quem Deus erga se ipsum, solaque sua bona intrinseca habet aliquo modo efficax sit. Affirmat Albiz. disp. 4. de Volunt. sect. 4. Quis, inquit, si per impossibile Deus non haberet esse à se, per talern amorem sibi ipsi communicaret esse. Idem affirms Granad. tract. 6. disp. 1. sect. 2. sed alio ex titulo. Quia nimis talis amor nullum compatitur secum odium obiecti amati, aut amorem obiecti contradictorij. Contentit Ribaden. disp. 9. de Volunt. cap. 4. tum ex eodem titulo, tum ex alijs duobus. Primo; quia, sicut essentia diuina est à se ipsa efficaciter negatiæ, quatenus

VVV 2 non